

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB29 : 1854

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB29 : 1854", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 25*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2008 , s. 3.
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb29-txt-shoot-n12.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 25

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

NB29:12

#

Luther.

L. har dog egentligen gjort uberegnelig Skade derved, at han ikke blev Martyr.

Deels er det en egen Sag, at En, der i den Grad er mærket af at være Guds Mand som han, ender i jævn gemytlig Omgang med tilbedende Beundrere og Tilhængere. Det Fade kan her saa let fremkomme. Ordentligviis pleier det derfor ogsaa at være Tilfældet, at en Saadans Liv medens han lever er saa farefuldt, at det Fade ikke kan fremkomme; og naar han saa ved en voldsom Død rives bort, saa er atter det Fade undgaaet. Anderledes med Luther. Og er det saa, at han i nogle Aar af sit Liv er Salt, saa er hans senere Liv ikke fri for det Fade, i hvilken Henseende Tischreden er et Exempel: en Guds Mand, der i jævn Gemytlighed sidder omgivet af beundrende Tilbedere, som troe, at blot han slaaer en Fjært saa er det en Aabenbaring eller Følge af en Indskydelse.

Men har han saaledes virket skadeligt allerede i Samtiden, da meget mere i de følgende Generationer, hvor Alt bliver tyndere og tyndere, slettere og slettere Efterabelse. L. har^a nedsat Myntfoden paa det at være Reformator, og derved affødt i senere Slægter denne Stimmel, dette Janhagel af rare, hjertelige Msker, der ogsaa saadan ville være lidt Reformator, item har han affødt den Confusion, at være Reformator ved Hjælp af [at] tage Politiken til Hjælp.

a ved at blive staaende paa Halv

Resultatet er blevet den dybeste Forvirring i de høieste Begreber, og den allerfarligste Demoralisation, som naturligt er, naar noget saa Fiint og Ædelt og Zart som Begrebet »Reformator« forraadner.

Og Eet burde Luther da for Gud i Himlens Skyld have vaaget over (hvad han ikke har gjort): at det blev kjendeligt, indskærpet, at det paa den Maade (paa halv) at være Reformator er et Lavere. Dette har han ikke gjort, og derved uhyre forvirret. Thi ikke blot vil det fremtidigen blive vanskeligere at faae en Reformator paa heelt Vilkaar, nei, det er jo næsten gjort umuligt. Verdsligheden har nemlig benyttet sig af det Lutherske til at vende Forholdet heelt om, saa det at være Reformator saaledes, at man kommer godt fra det, ansees for et Høiere. O, see der brast det Hele, Nerven i Xstd.

Staaer det ikke christeligt fast, at Martyriet er det Høieste, det Sande, at det at slippe godt fra det, er et Lavere, som ved Indulgents kan indrømmes: saa er Satan ikke blot løs, men han har seiret. Som alle

Nervetraade samles i Fingerspidsen, saaledes samles hele Xstd^s Nervesystem i dette om Martyriet[s]
Realitet: vend Alt om, og saa har Du det, hvori vi nu stikke: i Grunden er det en rar Verden vi leve i, det at reformere er derfor at komme godt fra det, thi Verden (den ligger ikke i det Onde, som Xstd lærer – og derfor Martyriet –) nei den vil det Gode, og derfor seirer Reformatoren – ja, Satan seirer derfor!

L. har ved sin senere Leven accrediteret Middelmaadigheden. Man tager sig ikke iagt for, at der jo i en vis Forstand hører en Heros til for første Gang at accreditere Middelmaadigheden. Denne Heros var Luther. Men fra det Øieblik den er accrediteret, behøves kun Middelmaadighed – og den er vi, over al Maade, blevet velsignet med i Protestantismen.